

SECCIÓ ARQUEOLÒGICA

EXCAVACIONS I TROBALLES

Exploració de coves per l'Institut

Sota la direcció dels Srs. D. Lluís M. Vidal i D. Manuel Cazorro, han estat explorades en 1914 diverses coves, que s'enumeren en la *Memoria* que dels resultats obtinguts en l'exploració d'estacions prehistòriques es va presentar a la Diputació de Barcelona i que es publica en el present ANUARI. Mentre s'estudia pels esmentats senyors el nombrós material recollit, creiem convenient donar aquí una curta notícia dels principals resultats obtinguts.

Estacions paleolítiques a la comarca de Capellades. — *Abric Agut.* Situat a uns 500 metres al S. de l'abric Romani, explorat anteriorment. S'hi han trobat tres capes ben diferents amb restes del musterià i potser de l'orinyacià. Els sílex semblen, més que veritables instruments, esclats produïts al fabricar-los, essent molt escassos els que tenen formes típiques. Això sembla indicar que's tracta més aviat d'un taller que d'un lloch d'habitació. La fauna està representada per restes de cavall, llop, cérvol, etc.

Cova de la Font de la Reina. — També aquesta cova, que està quasi sota l'abric Romani i prop del nivell del riu, va donar algunes esquirles i fragments de sílex musteriens poc típics.

Coves neolítiques. — *Cova de les Goges, de Sant Julià de Ramis* (Girona). Situada al costat de la carretera de Madrid a la Junquera, junt al kilòmetre 729, hectòmetre 8, havia estat explorada, fa molt temps, pels Srs. Vinyes i Palol, de Girona. Els objectes trobats passaren en gran part al Museu de Girona i han pogut ésser estudiats al mateix temps que es continuava l'exploració de la cova. Aquesta és molt petita; amida solament 2 x 4 m. S'hi trobà una gran quantitat de puntes de sílex solutrianes, algunes molt interessants per llurs petites dimensions i minuciosos retocs: una punta de cristall de roca no té més que 15 mil·límetres de llarg per 5 d'ample. La fauna es redueix al cérvol, hiena i guineu.

Cova del Foric, d'Os de Balaguer (Urgell). — Aquesta cova havia estat incompletament explorada abans per D. Lluís M. Vidal (1). Al fer la nova excavació s'hi trobaren nombroses ossades humanes, malauradament molt desfetes i incompletes, així com restes de cérvols, cabres, guineus i altres animals.

L'utilitatge trobat consisteix en diverses destrals de basalt i ganivets de sílex, punxons, punyals i agulles d'òs, i un punxó de metall, que sembla coure.

La ceràmica és molt abundant i variada, però sols s'ha pogut reconstruir alguna peça. Els tipus de la ceràmica, l'ornamentació, les anses i la pasta són molt variats, podent-se considerar molts dels vasos a què pertanyen com del final del neolític i començos del temps de's metalls (eneolític); i altres, com alguns amb ornaments incisos en forma de dents de llop, del temps de Hallstatt, o sigui de la primera edat del ferro, i fins qualques fragments semblen més tardans.

Cova Negra de Tragó de Noguera (Vall del Ribagorça). — També havia estat explorada parcialment pel Sr. Vidal (2). Ara ho ha estat totalment, amb excel·lent resultat. Es troba a la conca del Noguera Ribagorçana, i en el país se la nomena Cova Negra de Canyellas, per la seva proximitat a les mines d'aquest nom. Ha estat regirada per treure'n terra, que s'aprofita com a adob, destruint part del jaciment. El material trobat consisteix en abundants ganivets (alguns de 7 centímetres de llarg), rascadors de sílex, destrals petites de basalt, punxons i altres instruments d'òs, moles de granit planes i gastades per l'ús, percutors i molta ceràmica de diferents èpoques: vasos de tipus neolític i altres d'hallstàtics ben pulits, amb ornaments de dents de llop.

Els dolmens de la Serra de l'Arca (Ayguafreda)

A la part alta de la serralada que separa el poble d'Aiguafreda de l'antiga parroquia de Sant Martí, prop de la masia de la Serra de l'Arca, no lluny de la qual es troba el menhir nome-

(1) Vegi's *Bulleti del Centre Excursionista de Catalunya*, 1897.

(2) *Bulleti del Centre Excursionista de Catalunya*, any citat.